

CAPE TOWN OG MONTREAL

Rapport fra University of Cape Town

Etter to og en halv måned hjemme i Norge begynner det så smått å gå opp for meg hvor fantastisk flott året i Cape Town har vært. I utgangspunktet skulle jeg bare være i Cape Town ett semester, men ett semester ble til to - noe jeg er veldig glad for! Først og fremst fordi da første semester nærmet seg slutten var jeg absolutt ikke klar til å reise hjem. Det var først på det tidspunktet at jeg begynte å føle meg skikkelig hjemme i byen og det var fortsatt så mye ugjort. Samtidig følte jeg at ett semester til ville gjøre meg tryggere språklig sett.

Studieopplegget ved University of Cape Town (UCT) var noe annerledes enn det jeg var vant til hjemmefra. For meg var det litt som å gå tilbake til videregående med tanke på innleveringer og obligatoriske oppmøter, men slik er det jo blitt ved de fleste studiesteder i Norge også nå. Innleveringer av essay bidro mye til at vi fikk trening i å skrive akademiske oppgaver på engelsk. Samtidig var det en viktig måte å utvide ordforrådet på. Dersom du skal være fulltidsstudent ved UCT må du belage deg på en noe større arbeidsmengde enn det du er vant til fra Norge, men det faglige nivået er høyt og det tilbys utrolig mange spennende kurs både på lavere og høyere grad. Historie og politikk kurs var spesielt populære blant de internasjonale studentene. For meg var det viktig å ta kurs som ikke tilbys hjemme i Norge og på høyere grad kan jeg spesielt anbefale Collective Memory in Divided Societies og Comparative Transitional Justice som ble undervist ved politisk institutt. På lavere grad er det ikke vanlig med dobbelt timer slik det er her hjemme og for oss norske var dette en smule frustrerende til tider ettersom undervisningen ble noe oppstykket. På høyere grad er det derimot vanlig med seminarer med mer kontinuitet i undervisningen.

UCT campus er aldeles nydelig! Alle fakultetene er samlet på ett sted og det er et yrende liv hele dagen året rundt med tilstelninger flere ganger i uken. På toppen av det hele er det utsikt over hele byen. Må oppleves! Forutenom studiene er det flere societies det er mulig å bli med i. De mest populære var nok vin smaking og friluftsgupper. Samtidig anbefaler jeg de ulike organisasjonene som jobber i townships og med hiv- og aidsrelaterte spørsmål. For meg var det utrolig spennende, og ikke minst viktig, å se den delen av Sør Afrika som ikke nødvendigvis blir framstilt på postkort.

Det skal også nevnes at det internasjonale kontoret ved UCT (IAPO kontoret) hadde et kjemp flott opplegg

den første uka vi kom ned til Cape Town. Er utrolig imponert over hvor profesjonelt de håndterer den store mengden av internasjonale studenter som kommer hvert eneste semester.

Forutenom studiene er det utvilsomt menneskene jeg har møtt og atmosfæren i Cape Town som har bidratt til å gjøre utvekslingsåret mitt helt fantastisk - faktisk over all forventing. Første semesteret bodde jeg med åtte andre og vi var hele seks forskjellige nasjonaliteter. Utrolig gøy! Som ved de fleste andre universiteter verden over ble det også i Cape Town til at de internasjonale studentene holdt litt sammen. Ofte blir dette sett på som negativt, men har du vært i en slik situasjon skjønner du at det faller seg naturlig. Dette betyr ikke at vi ikke ble kjent med lokale. Noen av mine beste venner det siste semesteret var sørafrikanere og det har definitivt bidratt til å utvide mitt perspektiv på Sør Afrika.

Man kommer ikke utenom å snakke om sikkerhet når man skriver en rapport fra Sør Afrika og de første ukene var vi naturligvis litt paranoide. Til en viss grad er det ikke så dumt å holde litt på denne paranoide følelsen, fordi ettersom tiden går og du føler deg litt verdensvant glemmer du fort hvilket land du faktisk er i. For min del ble det to stjålne mobiler, en lommebok og en bil. Mye av dette skjedde på grunn av egen uforsiktighet. Med andre ord - bruk hodet så går det godt!

Jeg føler meg utrolig privilegert som har fått lov til å tilbringe ett år i Cape Town og det er egentlig umulig å sette ord på hvilken fantastisk opplevelse det har vært. Ingenting var som det er her hjemme og det syntes jeg var utrolig herlig!

Hanne Vatneland
- masterstudent sam.pol

Rapport fra Université de Montréal.

Ein tospråkleg by, ein provins som kjempar for sjølvstende, eit land som har verdas einaste supermakt som nabo.

Frå januar til mai 2004 bytta eg ut Bergen med Montréal i Canada. Eg tok fem kurs ved Université de Montréal - eit av to franskspråklege universitet i byen som har om lag 3 millionar innbyggjarar.

I og med at universitetet i Bergen tidlegare ikkje har hatt uvekslingsstudentar ved denne institusjonen, så vart dei første vekene mine prega av ein del byråkratisk styr og stell... og med ein januartemperatur som låg på rundt minus 30 grader celsius, så var det nokre kveldar i starten der sluddet i Bergen

faktisk verka forlokkande. Men med det formelle i boks, så vart alt så mykje betre! Kurstilbodet ved «science politique» var både freistande og godt. Eg enda opp med å ta to kurs som gjekk på system/ideologi i Canada - med særleg vekt på den spesielle Québec-situasjonen. Eg studerte også «årsaker til væpna konflikter», og tok to kurs med «aktuelle problem»: truslar mot den internasjonale tryggleiken og internasjonal ulikskap.

Semesteret var kortare enn i Noreg, men også mykje meir intensivt. I kvart av kursa vart studentane evaluert ut i frå fleire skriftlege arbeid, i tillegg til sluttksammar. Eg syns til tider at den store arbeidsmengda gjekk ut over «djupnekunnskapen» omkring pensum - og den gjekk definitivt ut over ein del kveldstimar og helgedagar.

Likevel fekk eg oppleve ein fantastisk flott by og eit godt studiemiljø. Folk var opne og inkluderande, og byen ei lett blanding av amerikansk og fransk kultur: skyskraparar og fortauskafear, engelsk og fransk, side om side.

Så vil du oppleve eit område utanom det vanlege, patriotisme verre (betre?) enn den bergenske, eit godt universitet med engasjerte professorar, både engelsk og fransk, eit internasjonalt miljø, kaldare vintre enn du trudde fantes, men ein vår som tinar opp både québecarar og nordmenn - då er staden å reise til Montréal.

Linda Nødseth
- masterstudent sam.pol

Uteksaminerte hovedfagsstudenter mai 2004

Moy, Sissel: Konspirasjonsdiskurs i Arbeiderpartiets ledelse.

Røysi, Linda: Russian centre and periphery – Explaining the political autonomy of Tatarstan.

Tornes, Aino Marie Gissegård: Sentralbankuavhengighet – hva og hvorfor? En studie av New Zealand, Norge og USA, 1945-2002.

UNIVERSITETET I BERGEN
Institutt for sammenliknende politikk
Adr: Christiesgt. 15, 5007 Bergen
Tlf: 55 58 21 75/78. Faks: 55 58 94 25
Instituttstyrer:
Professor Stein Kuhnle /
1. amanuensis Nina C. Raam
Kontaktperson:
Terese Zeil

SamPol aktuelt

3/04

Take-off for Europastudier

Fra "Europa i antikken" til "unionsborgerskap og demokrati på europeisk nivå". Det er forelesningstema som møter studentene som i dette semesteret starter i Bacehlorprogrammet i Europastudier. Første kull på vel 50 studenter er dermed i gang med å fullføre sin grad med innretning mot Europas historie, kultur og politikk.

Det tverrfaglige, integrerte Bacehlorprogrammet i Europastudier startet opp i august med det første kullet av studenter. Institutt for sammenliknende politikk deltar i programmet sammen med Historisk Institutt, Engelsk Institutt, Germanistisk Institutt og Romansk Institutt (fransk og italiensk). Programmet koordineres fra HF-fakultetet og Historisk Institutt har en nøkkelrolle, ikke minst gjennom lederen for programstyret, Professor Christhard Hoffman.

Det nye studieprogrammet ble lyst ut for første gang ved samordna opptak i vår. Søkingen var god. Hele 82 primær-søkere meldte seg til programmet og 51 av de 60 som fikk tilbud om plass takket ja. Ytterlige et trettittalls studenter har hengt seg på undervisningstilbudet som gis i første semester.

Jan Oskar Engene
programstyremedlem

Studentene møter i sitt første semester i programmet innføringskurset *EUR101 Innføring i europeiske historie og politikk*, et kurs førstesemester-studentene tar ved siden av ex.phil. og ex.fac. Kurset gir studentene en første innføring i Europas historie og politikk - fra antikken til vår tid. Undervisningen i kurset er delt mellom Historisk Institutt og Institutt for sammenliknende politikk. Programmet legger i andre semester opp til fellesemner i europeiske kulturer, samt i og økonomi, ressurser og demografi. Fra og med tredje semester velger studentene spesialisering i europeisk historie, språk eller politikk. Studenter som velger spesialisering i europeisk politikk vil da få anledning til å ta del i instituttets emnetilbud på bachelornivå. Som et ledd i utbyggingen av studie-tilbudet innenfor Europastudier har Institutt for sammenliknende politikk vedtatt å starte opp emnet *SAMPOL215 Den europeiske union*. Emnet vil tilbys studenter i Europastudier, samt ordinære bacehlorstudenter i sammenliknende politikk. Utarbeidingen av emnet pågår i disse dager med Jan Erik Grindheim og Lars Svåsand som de drivende krefter.

Petersburg, Det europeiske universitet i St. Petersburg, Södertörn högskole i Stockholm, og fra Bergen: Rokkansenteret, og Institutt for sammenliknende politikk.

Boken inneholder artikler om historiske og aktuelle sosialpolitiske tema, med 6 bidrag fra de skandinaviske og 6 bidrag fra de russiske forskerne. De skandinaviske bidragene er publisert på engelsk (med sammendrag på russisk); de russiske på russisk (med sammendrag på engelsk). Boken tenkes først og fremst brukt i undervisningen i sosialpolitikk og sosial arbeid i St. Petersburg.

Bidragstyttere fra Bergen er: Stein Kuhnle (om "Nordic Welfare States in Perspective"); Nanna Kildal og Stein Kuhnle (om "Universalism in Nordic Welfare Policy"); Rune Ervik (om "International Trade, Social Costs and Revenue Base of the Welfare State"); Kari Tove Elvbakken (om "Abortion - Legislation and Policy in Norway in the 20th Century").

Ny bok

Irina Grigorieva, Nanna Kildal, Stein Kuhnle, Vera Minina (red.) (2004) **Welfare State Development in Nordic Countries and Russia: A Comparative Perspective**, St. Petersburg: Resource Centre for the Social Sciences and Humanities, State University of St. Petersburg (ISBN: 5-98620-001-2).

Boken er resultatet av et samarbeid som ble innledet i 2001 mellom forskningsmiljøer i St. Petersburg og Bergen, organisert gjennom Det norske universitets-senteret i St. Petersburg, og den ble presentert ved senteret for russiske og norske akademikere den 22. juni i år. Bestyrer ved Det norske universitets-senteret, professor Lillian Helle (UiB), var initiativtaker til dette samarbeidet innenfor det samfunnsvitenskapelige feltet. Forfattere til bokens kapitler er forskere ved Statsuniversitetet i St.

Religion and Politics Worldwide:

Pippa Norris's Stein Rokkan Memorial Lecture 2004, September 8.

This year the Department of Comparative Politics and the Rokkan Centre invited Pippa Norris, McGuire lecturer at the John F. Kennedy School of Government, Harvard University, to give the annual Stein Rokkan Memorial Lecture.

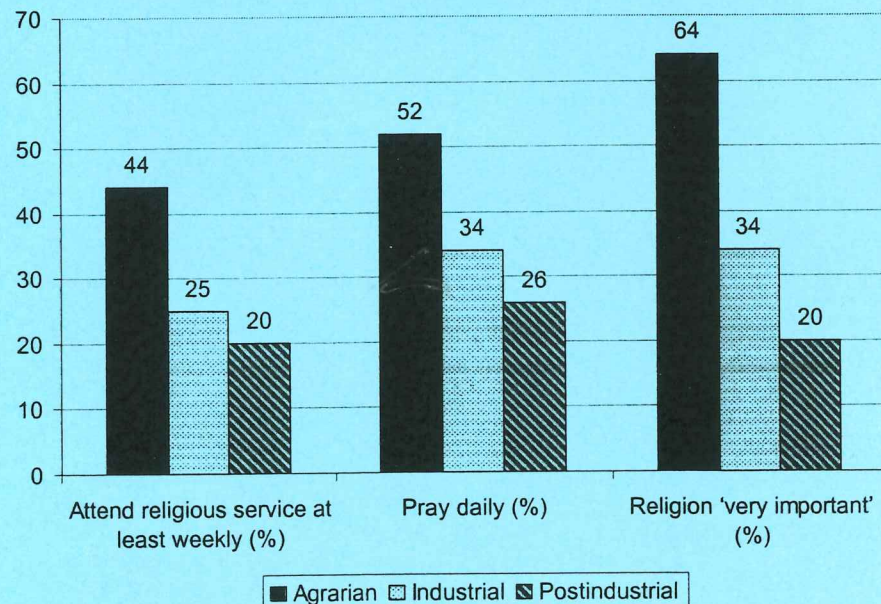
Pippa Norris has published more than 30 books and done comparative research on elections and public opinion, political communications, gender and politics and religion and politics. The title of her lecture was «Sacred and Secular: Religion and Politics Worldwide», and the lecture built on hers and Ronald Inglehart's new book with the same title (Cambridge University Press, forthcoming). For more information, see: <http://www.pippanorris.com>.

Norris's lecture challenged the view of secularisation theories. In her lecture, Norris, controversially, argued that religion is on the rise in the world, and that the level of religious participation depends on level of human existential security - the feeling that survival is sufficiently secure so that it can be taken for granted - of a society. The more well-to-do a nation is or the more security the state or any other institution can provide, the less is the need for religion in a society. Therefore one finds that religion is less important in more developed countries than in developing countries. Her theory can also explain why e.g. affluent USA still has a high level of religiosity and religious participation. Norris argued that level of economic inequality is one of the strongest predictors for level of religious participation, and the rich USA is among the developed nations with the highest level of economic inequality.

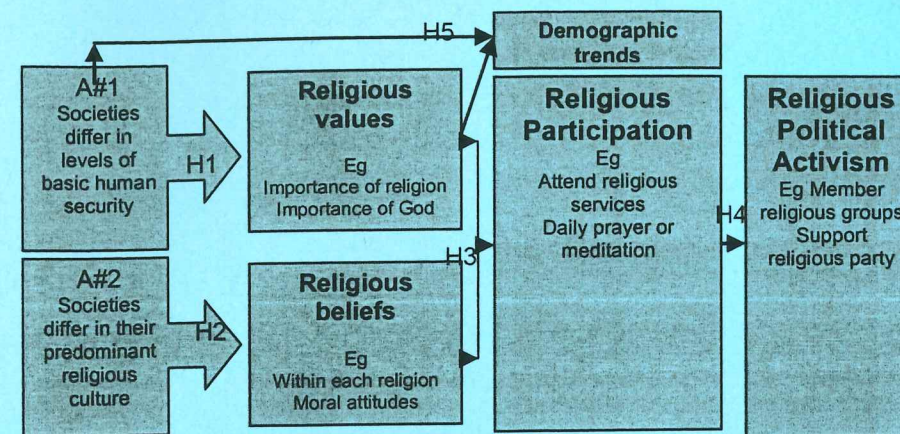
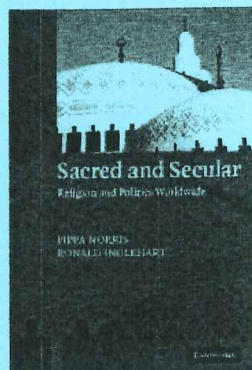
Norris's stated two basic assumptions for her theory of secularisation: Societies differ in levels of basic human security and they differ in their predominant religious culture. The level of human security and the predominant religious culture affect the level of religious values and beliefs, and through religious values and beliefs levels of human security and religious culture affect religious participation and religious political

activism in societies around the world (see figure 1). Furthermore, the level of human security combined with the level of religious values affect demographic trends, and in turn these three factors decide whether or not there is an increase or decrease of religion in the world. The hypotheses and variables were measured and tested with an impressive empirical survey material, especially Inglehart's World Value Survey (WVS), from 76 countries in all parts of the world, covering all levels of human development and most religions.

Norris showed that the level of religious beliefs and religious participation varied depending on type of society. Agrarian societies showed clearly a higher level of religious beliefs and participation than industrial societies which again had a higher level of both religious beliefs and participation than postindustrial societies (see figure 2). Furthermore, most development indicators of socioeconomic development, education and health care proved to correlate significantly with the level of religious participation. These results demonstrated a strong support for her hypothesis that an increase in secure social conditions will lessen the importance of religious values and participation. Her hypothesis was also supported by cohort data and time-series data showing that older generations in affluent countries growing up under more insecure environments were far more religious than the younger generations and demonstrating that the religious beliefs in almost all postindustrial societies steadily decreased in the period 1947-2001. By comparison there was no generational gap in religious participation between the young and the old in agrarian societies. This result also implied that the religious and cultural gap in the world that has been focused on by writers like Samuel Huntington, in reality was not created by a change of religious values in agrarian, or non-european, countries, but by a long trend of secularisation in postindustrial, and mostly european, societies.

Norris also presented results from OLS regression analyses that supported the argument that conditions of human security influence rates of religious participation indirectly by reducing the importance of religious values in a society. Although admitting that the data was not perfect, Norris pointed to the fact that the regression analysis was consistent with her general argument and that this parsimonious model could explain 52% of the variance in participation in religious services.

Norris continued to focus on USA as an exception with respect to religious participation and beliefs among the postindustrial nations. USA showed no negative trend in religious beliefs in the Gallup polls in the period 1947-2001. Norris explained the US exception with its levels of economic inequality. Her argument was that religiosity rises with economic inequality. USA (alongside Greece and Italy) has the highest levels of economic inequalities and one of the higher levels of religious participation among the OECD countries. Norris substantiated this finding by showing that both religious participation and religious beliefs in postindustrial societies decreased with an increase in household income. In other words, poor people within postindustrial societies have a higher level of religious participation and religious beliefs than rich people.

To substantiate her argument that religion in the world was increasing, not decreasing, Norris showed how the annual population growth increased most in the countries that were most religious. In fact, in the period 1975-1997 the 25 most secular countries only had an annual population growth of 0.7%, whereas the 24 most religious countries in the same period had an annual population growth of 2.2%.

Norris finished the lecture by concluding on three issues (quoted from her lecture notes):

1. Virtually all advanced industrial societies are moving towards more secular orientations.
2. Yet the world as a whole now has more people with traditional religious beliefs than ever before.
3. The religion gap becomes increasingly salient on the global agenda, yet the consequences for international conflict remain unclear.

Referent: Leiv Marsteintredet

Notiser

Professor Stein Kuhnle er blant de 15 nye medlemmene av Den norske UNESCO-kommisjonen som Utdannings- og forskningsdepartementet den 7. september 2004 oppnevnte for perioden 2005-2008. Professor Astrid Nøklebye Heiberg, UiO, er utnevnt til leder av kommisjonen.

Stein Kuhnle har sammen med Nanna Kildal (Rokkansenteret) publisert kapitlet «The Principle of Universalism: Tracing a Key Idea in the Scandinavian Welfare Model» i en bok redigert av Guy Standing, *Promoting Income Security as a Right: Europe and America* (London: Anthem Press 2004).

Department of Comparative Politics

Lectures on
Checking the State

Sivilombudsmann
Arne Fliflet
The Role of the
Ombudsman in
Comparative
Perspective

14 October 2004

14¹⁵ - 16⁰⁰

Venue: Department of Comparative Politics
Christies gt. 15, 5th Floor

Europeisk Forum

INVITATION

The European Council's Laeken Declaration (December 2001) stated that the Union is at a crossroads; a defining moment in its existence. What type of political entity is the European Union? How novel is it? How distinct from a nation-state is it? Does it contribute to change the state system? What are the democratic implications of these developments?

To address these large questions we need to understand the type of entity that makes up the Union, how it relates to its constitutive elements, the nation-states and the citizens, and what the overall effects of these processes are on the Union, on the European nation-states and on the citizens of Europe.

'Europeisk Forum' is intended to serve as an intellectual meeting place and as a source of knowledge on the important developments that are taking place in Europe today. The Fall 2004 seminar program seeks to capture these complex developments through addressing a broad range of related themes:

- 27.09: John Erik Fossum (ARENA/UiB): «De-configuring the European Union - A comparative approach»
- 15.10: Daniele Caramani (MZES, Mannheim): «The Formation of National Electorates and Party Systems in Europe. A Comparative and Historical Approach»
- 05.11: Hakan Sicakkan (UiB): «How is a Diverse European Society Possible? An Exploration into the New Public Spaces in Six European Countries»
- 19.11: Helene Sjørnsen (ARENA): «Beyond Westphalia? Conceptualising the foreign policy of a post-national Union»

The seminars will be held in the Sam.Pol. seminar room, Christiesgate 15, 5th floor. 14.15 - 16.00.

Europeisk Forum is open to faculty and staff, and doctoral and graduate students.

Europeisk Forum is a new initiative. It is jointly organized by the Department of Comparative Politics, the Department of Administration and Organization Theory, and the Rokkan Centre.